

El president a Perpinyà

El míting de Carles Puigdemont d'aquest dissabte enceta la precampanya de les eleccions al Parlament. Han passat més de dos anys des que en la dels comicis del 21-D va plantejar a l'agència ACN que si guanyava tornaria per ser investit. Un Verkami polític que va permetre a Junts per Catalunya superar Esquerra Republicana, però que va incomplir. No pas perquè ERC no li ho facilités a la cambra catalana, sinó per l'evidència que si ho feia seria detingut.

El Consell per la República Catalana publicita l'acte, en una nova pirueta de consum intern –a les quals el catalanisme està tan avesat i de les quals l'independentisme és hereu–, com la “primera vegada” que el president i els seus consellers seran “a Catalunya, concretament a Perpinyà”. La capital del Rosselló és avui, qüestions emocionals al marge, una ciutat francesa a un mes vista d'unes municipals que poden deixar-la com la primera urbs de més de 100.000 habitants on domini el Reagrupament Nacional lepenista.

No és una qüestió menor. Aquests dies l'interès de la premsa internacional, francesa inclosa, en Perpinyà rau en aquest factor, amb una mirada que no fila prim entre tipus de nacionalismes. França, a més, sempre viu temerosa de les seves minories nacionals per aplacades que les tingui i és gelosa de protegir-se d'ingerències polítiques externes. I més en un moment en què després del Brexit pretén sumar Espanya per configurar un nou eix amb Alemanya a la Unió Europea.

Diversos presidents catalans s'han vist implicats en la política francesa i n'han patit les conseqüències

JOAN ESCULIES

HISTORIADOR I ESCRIPTOR

En la història recent, diversos presidents de la Generalitat s'han vist implicats en la política interna francesa i n'han patit les conseqüències. L'estiu de 1924 el diputat a les Corts Francesc Macià, exiliat a França arran del cop de Primo de Rivera, presentant-se com a líder d'Estat Català (partit/país) va protagonitzar un incident diplomàtic a Tolosa. Les autoritats consulars espanyoles van pressionar perquè se l'expulsés, per bé que el govern del front d'esquerres no hi va accedir.

La primavera de 1927, amb menys sort, Macià fou expulsat a Bèlgica després del judici pels fracassats fets de Prat de Molló del novembre anterior. A Brussel·les va tenir seriosos problemes per aconseguir un passaport B, per a persones mancades de documents. El govern belga volia estalviar-se problemes amb l'espanyol i només li ho concedí amb el compromís –que incomplí– de no tornar-hi. Encara a finals de 1927 Macià va ser expulsat de l'Argentina per un embolic diplomàtic similar.

Una dècada després, durant la Guerra Civil, el seu successor a la presidència de la Generalitat, Lluís Companys, va veure com “per raons d'estat” les autoritats franceses l'aturaven a la frontera i li impedien de participar el desembre de 1936 en un míting a París de suport a la República. Perduda la contesa, i davant l'avenç nazi, el govern francès el maig de 1940 va convidar-lo a allunyar-se de París,

on estava instal·lat. Josep Irla residia a Ceret quan el rellevà a finals d'aquell octubre, arran del seu afusellament, i així mateix fou convidat a allunyar-se de la frontera.

Josep Tarradellas també se les va veure amb la diplomàcia francesa. Vers el 1955, mesos després de la seva elecció, s'entrevistà amb el ministre d'Afers Estrangers per demanar un passaport. “Què pensa fer?”, li preguntà el conservador Antoine Pinay. “Res que sigui ridícul”, li va respondre el president. Una frase que anys després el joc del telèfon reconvertí en la cita que “en política es pot fer tot menys el ridícul”.

No. Tarradellas, com expressà ja retornat al dirigent del PSUC Antoni Gutiérrez Díaz, allò que pretenia era tranquil·litzar Pinay i traslladar-li que no duria a terme cap acció que posés el govern gal en un compromís amb Franco. No volia arriscar-se a perdre, no pas el poder, conscient que no en tenia cap, sinó la representació d'aquest poder, amb actuacions que poguessin dur a expulsar-lo.

Per això, al marge de les pugnes amb els seus adversaris, el 1961 i el 1964 va tenir tanta recança per la celebració dels Jocs Florals a l'Alguer i a Perpinyà. No volia que les autoritats italianes i franceses hi poguessin veure temptacions irredemptistes que el perjudiquessin a ell i a la seva causa. L'experiència dels seus predecessors recomanava no abusar de la permissivitat francesa. Al capdavant la diplomàcia és un joc que es basa en aixafar el mínim d'ulls de poll necessaris per aconseguir un propòsit però, sobretot, només aquells que hom es pot permetre de trepitjar.

La diplomàcia es basa en trepitjar només aquells ulls de poll que hom es pot permetre de trepitjar

Publicar o morir?

MARTA AYMERICH

VICERECTORA DE RECERCA DE LA UOC

Ja fa almenys un parell de dècades que en el món acadèmic s'aguditzava la pressió sobre els científics perquè publiquin. Tant és així que fa temps que corre la frase “publish or perish”, com si s'hagués d'estampar a la samarreta o portar-la tatuada.

Per descomptat, publicar els resultats de la recerca en una editorial científica no és només desitjable, sinó que és un deure. Primer perquè altres científics del món puguin seguir construint a partir d'aquells resultats o bé perquè els puguin refutar, o simplement discutir-los; en definitiva, per seguir contribuint a augmentar el coneixement per entendre el món i fer front als reptes que ens depara el futur. I segon, cal publicar per responsabilitat, perquè no es poden guardar els resultats assolits. ¿Us imagineu no publicar els articles que estudiem el coronavirus asiàtic? La ciència és un bé comú i sovint es finança públicament i, per tant, cal publicar-ne els resultats.

Ara bé, l'article científic o el llibre acadèmic no són l'objectiu final, són només el mitjà a través del qual es difon la recerca que s'ha dut a terme per donar resposta a preguntes rellevants. L'objectiu principal, la finalitat, és aportar coneixement per afrontar un repte concret, que pot anar des de la vacuna contra un coronavirus fins als algorismes d'un fenomen físic, passant per una nova manera d'interpretar un període de la història, per posar exemples ben distants.

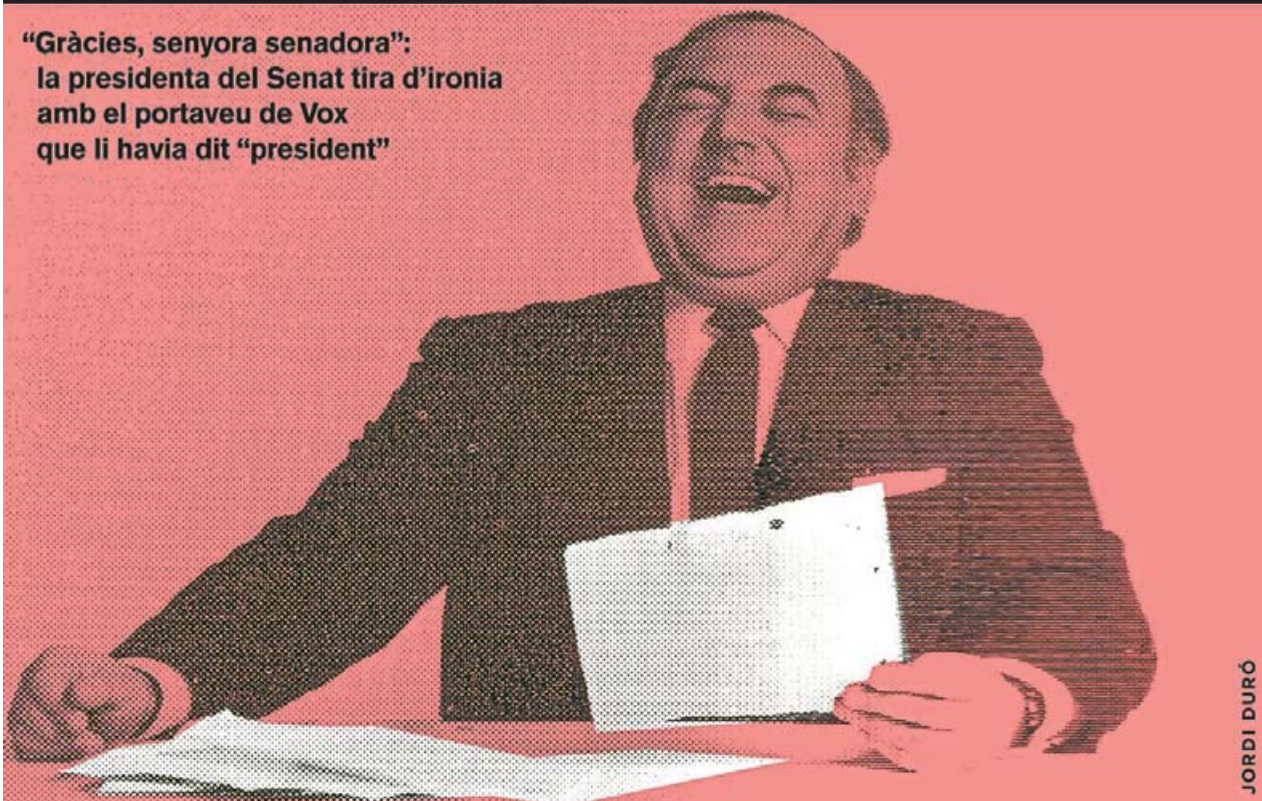
Amb tot, com que els sistemes d'avaluació i promoció del professorat universitari es basen en el nombre d'articles i el lloc on s'han publicat (per això, “publicar o morir”), s'ha arribat a confondre la finalitat amb el mitjà. Es trossegan els resultats per publicar més o es fan articles irrelevants. Mesurar la capacitat investigadora amb publicacions no és, d'entrada, una manera desencertada de fer-ho, perquè, com deia, publicar és un deure científic.

El problema rau en mesurar-ho només així i no tenir en compte altres paràmetres, com ara què s'aporta a la societat (quin problema es vol resoldre, quina pregunta es vol respondre o a quin repte es fa front), la capacitat de formar –i com es formen– doctorns, la manera de fer créixer un grup de recerca o quin impacte social ha tingut la recerca. Soc conscient, tanmateix, que tot això és molt difícil de mesurar (em dedico com a investigadora a estudiar-ho) i, per tant, dificulta l'avaluació. En canvi, les publicacions són fàcils de comptar.

Afortunadament, ja hi ha diversos moviments internacionals que ajuden a millorar els sistemes d'avaluació, com ara la San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA), i moltes iniciatives a favor de la ciència oberta que faciliten la transició cap a una manera més sostenible i responsable d'avaluar la recerca. Malgrat la dificultat, i sovint la valentia, que implica avançar en aquesta línia, hem de seguir fent feina per evitar els efectes indesitjables que pot provocar confondre el fi amb el mitjà i no estar publicant la recerca que realment importa i aporta.

DE FIT A FIT

**“Gràcies, senyora senadora”:
la presidenta del Senat tira d'ironia
amb el portaveu de Vox
que li havia dit “president”**

JORDI DURÓ